

**You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Dziesięciolecie działalności edukacyjno-szkoleniowej Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach

Author: Maria Kycler

Citation style: Kycler Maria. (2014). Dziesięciolecie działalności edukacyjno-szkoleniowej Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. "Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy" (2014, nr 2, s. 106-125).

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

**DZIESIĘCIOLECIE DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNO-SZKOLENIOWEJ
SEKCJI BIBLIOTEK SZKÓŁ WYŻSZYCH
STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH
PRZY ZARZĄDZIE OKRĘGU W KATOWICACH**

Powołana w roku 2004 Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach¹ (dalej SBSW) jest inicjatywą społeczną, która połączyła we wspólnym działaniu bibliotekarzy akademickich województwa śląskiego. Idea Sekcji wyrosła z przekonania o konieczności współpracy środowiska bibliotek uczelnianych regionu. Różnorodność instytucjonalna bibliotek uczelni publicznych i niepublicznych w zakresie tworzenia i współtworzenia kolekcji oraz baz danych, ich opracowania, udostępniania zasobów i organizacji dostępu, oferty informacyjnej i edukacyjnej, a także bibliotecznej praktyki marketingowej i kultury organizacyjnej oraz to samo grono użytkowników o wysokich wymaganiach informacyjnych zostały uznane za atut planowanej wymiany wiedzy i doświadczeń. Zamierzona integracja i aktywizacja środowiska bibliotek uczelnianych przewidywała łączenie takich wartości jak nowoczesność, innowacyjność i kreatywność z doświadczeniem i najlepszą tradycją oraz godzenie praktyki z teorią. Do realizacji tego przedsięwzięcia i szerszego scalenia ludzi książki przyłączyli się także nauczyciele akademicy bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Cele statutowe oraz formuła działania Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (dalej SBP) zachęciły do budowania projektu w strukturach tej właśnie organizacji [Urban, 2005b i 2005c, s. 407].

Osnowę SBSW stworzyły liderki bibliotek uczelnianych – Bronisława Burek, Marzanna Chmielarska, Elżbieta Okularczyk, Bogumiła Urban – które działanie Sekcji oparły na dobrowolnej współpracy wolontariuszy.

¹ Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych w świetle uregulowań statutowych jest kołem międzybibliotecznym. Zob. [Statut, 2013, s. 10].

Opracowany przez nie *Regulamin Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach* informuje o przyznaniu priorytetu „działalności zmierzającej do rozwoju zawodowego i osobistego bibliotekarzy zrzeszonych w sekcji i współpracujących z nią, a także wymiany doświadczeń między bibliotekami”. Istotnym dążeniem Sekcji jest również „integracja i lepsza praca całego zrzeszonego środowiska oraz budowa nowego wizerunku bibliotekarzy jako grupy zawodowej”. Wśród sposobów realizacji celów statutowych *Regulamin* wymienia m.in. organizowanie różnych form podnoszenia kwalifikacji zawodowych, kompetencji interpersonalnych i wiedzy ogólnej członków, inicjowanie współpracy między bibliotekami szkół wyższych oraz innymi typami bibliotek regionu śląskiego, organizowanie sesji naukowych, konferencji i badań naukowych na tematy ważne dla środowiska, przygotowywanie publikacji (informatorów, zeszytów naukowych, monografii etc.) w wersji tradycyjnej i elektronicznej [Regulamin, 2004, §§1 i 3].

Jedną z form współpracy, a jednocześnie najdogodniejszą formułą spotkań edukacyjno-szkoleniowych Sekcji, stało się forum. Fora poświęcone omawianiu problemów modernizacji bibliotek uczelnianych i poprawie funkcjonowania profesji bibliotekarskiej przyjęły postać konferencji, seminariów i warsztatów specjalistycznych; ich dopełnieniem są wyjazdy studyjne do bibliotek zagranicznych. Doradztwem w doborze tematyki konferencji i seminariów zajmuje się Rada Programowa SBSW. Programy spotkań oraz ich tematy dostosowane są do aktualnych i perspektywicznych potrzeb bibliotek, a także zainteresowań zawodowych bibliotekarzy. Pomocą w określeniu, jakie zagadnienia powinny być podczas forów SBSW podejmowane, służy metoda sondażu diagnostycznego, wykorzystująca przede wszystkim techniki ankiety i wywiadu zbiorowego.

Sekcja zorganizowała 31 forów², w których nieodpłatnie wzięło udział ponad 2200 bibliotekarzy szkół wyższych, szkolnych i pedagogicznych, publicznych, a także pracowników naukowych. Były to w kolejności chronologicznej:

- 2004 Warsztaty z zakresu komunikacji interpersonalnej oraz autoprezentacji;
- 2005 Seminarium nt. digitalizacji, globalizacji i komercjalizacji informacji;
- Seminarium „Globalizacja informacji we współczesnym świecie”;
- Seminarium nt. bibliotek hybrydowych;

² W rzeczywistości – od roku 2005 do końca maja 2014 r. – zorganizowano 30 spotkań naukowych. Organizator XX forum omyłkowo nadał mu numer XXI i tę numerację kontynuowano.

- 2006 Seminarium „Jak informacja kształtuje naszą rzeczywistość?”;
Konferencja „Public relations jako narzędzie kreowania wizerunku bibliotek” oraz warsztaty „Nowoczesna komunikacja w bibliotece, czyli jak zmieniać stereotypy”;
Seminarium „Książka – informacja- bibliotekarz we współczesnym społeczeństwie uczącym się”;
Konferencja „Książka w epoce nowych mediów – funkcjonowanie tekstów w cyberprzestrzeni”;
- 2007 Konferencja „Problematyka księgozbiorów klasztornych i kościelnych”;
Konferencja „Psychologia w bibliotece”;
Konferencja „Między IQ a empatią... – dobry bibliotekarz to jaki?”;
- 2008 Seminarium nt. zbiorów Biblioteki Jasnogórskiej;
Konferencja „Informacja w świecie cyfrowym”;
Konferencja „Psychologia w bibliotece. Część II”;
Seminarium i warsztaty „Zaistnieć w mediach – szansa dla bibliotek”;
- 2009 Konferencja „Finanse bibliotek naukowych a ochrona dóbr kultury”;
Seminarium „Kodeks Etyki Bibliotekarza i Pracownika Informacji”;
Konferencja „Biblioteka dla Przyszłości”;
Seminarium i warsztaty „Jak to powiedzieć? Dialog w bibliotece”;
- 2010 Seminarium „Prawo autorskie w bibliotekach”;
Konferencja „Biblioteka dla Przyszłości II”;
Seminarium i warsztaty „Internetowe narzędzia budowania wizerunku nowoczesnej biblioteki”;
Seminarium „Fundusze unijne dla bibliotek”;
- 2011 Konferencja „Gdzie jesteś czytelniku? Rola biblioteki w strategii i działalności uczelni”;
Seminarium i warsztaty „Bibliotekarz obywatelem świata”;
- 2013 Konferencja „Jedność w różnorodności. Współpraca bibliotek akademickich”;
Konferencja „Rola biblioteki w zakresie parametryzacji uczelni”;
- 2014 Konferencja „Bezpieczeństwo w bibliotece I”;
Seminarium „Kształcenie ustawiczne bibliotekarzy, czyli jak poszerzać perspektywy indywidualnego rozwoju”;
Konferencja „Bibliotekarze w służbie człowieka i książki”.

Nie sposób w ramach jednego artykułu wyczerpująco omówić tematykę wszystkich forów. Źródłem szczegółowych informacji są sprawozdania ukazujące się na łamach czasopism bibliotekarskich oraz publikacje pokonferencyjne. Zostały one ujęte w bibliografii załącznikowej. Niektóre tematy fora podejmowały kilkakrotnie. Zagadnieniami, wokół których się koncentrowały, są przede wszystkim zawód bibliotekarza (jego osobowość, predyspozycje psychiczne, postawy wobec wymagań zawodowych, status

specjalisty merytorycznego) oraz różne aspekty komunikacji społecznej realizowanej zarówno w bibliotece akademickiej, jak i dzięki jej działalności. Wielokrotnie zwracano uwagę na proces adaptacji marketingu w bibliotekach oraz na potrzeby i sposoby zagospodarowania nowej przestrzeni informacyjnej. Z pozytywnym przyjęciem spotkały się fora omawiające zagadnienia prawne i finansowe, z którymi mierzą się biblioteki, problematykę oceny parametrycznej jednostek naukowych przeprowadzana przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych, a także kwestie bezpieczeństwa postrzegane z perspektywy bibliotecznej. Przedmiotem zainteresowania była również książka – zabytkowe księgozbiory i ich ochrona oraz współczesne teksty na nośnikach elektronicznych.

Najczęściej podejmowanym tematem spotkań były różne aspekty profesji bibliotekarza. Zadaniem forów SBSW było nauczyć, jak przełamywać nie zawsze pochlebne wyobrażenia o zawodzie i poprzez codzienną praktykę walczyć z zakorzenionymi stereotypami³.

Wystąpienia prelegentów przekonywały, że wyznacznikiem zawodu bibliotekarza nie może być sama praca w bibliotece, ale kwalifikacje osób tam zatrudnionych – specjalistów biblioteczno-informacyjnych i dziedzinowych doskonale znających warsztat biblieczny i technologię informacyjną, pośredników w kontaktach z użytkownikami. Wielokrotnie zwracano uwagę, że transformacja biblioteki szkoły wyższej – z ośrodka informacji w ośrodek wiedzy – narzuca konieczność rozszerzenia i hybrydyzacji umiejętności zawodowych personelu bibliotecznego. W dyskusjach dowodzono, że najważniejszym zasobem każdej biblioteki akademickiej są jej pracownicy – od wykształcenia, wiedzy, umiejętności, walorów intelektualnych i kreatywności bibliotekarzy zależy bowiem jakość procesów bibliecznych oraz zaspokojenie informacyjnych, naukowych i dydaktycznych potrzeb użytkowników. Zwracano uwagę na uniwersalność i innowacyjność profesji. Fora – przede wszystkim konferencja „Kształcenie ustawiczne bibliotekarzy, czyli jak poszerzać perspektywy indywidualnego rozwoju” – bezpośrednio i pośrednio uczyły identyfikacji potrzeb edukacyjnych i samokształceniowych bibliotekarzy, wskazywały drogi i możliwości zdobywania wiedzy w ramach samokształcenia oraz wykorzystywania technologii informacyjnych [Ćmiel, 2014; Kycler, 2014c; Łacka 2015]. Forum „Bibliotekarz obywatelem świata” [Lubojańska i Olszowy, 2012; Marcol, 2011] podkreślało konieczność dobrej znajomości języków obcych podczas pracy z użytkownikami-cudzoziemcami, znajomość terminologii fachowej niezbędnej do przeszukiwania zagranicznych baz danych, przy opracowaniu zbiorów obcojęzycznych oraz w międzynarodowej współpracy bibliotek.

³ Biblioteka Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej przeprowadziła w roku 2005 badania ankietowe na temat wizerunku bibliotekarza w oczach samych bibliotekarzy i czytelników. Wyniki badania potwierdziły potrzebę zmiany stereotypu.

Podczas spotkań naukowych, przede wszystkim w cyklu „Psychologia w bibliotece” [Adamus, 2008; Baran, 2007; Chwałek, 2007; Chwałek, 2008; Lech, 2008; Łyżnik i Cieślik, 2007], „Między IQ a empatią... – dobry bibliotekarz to jaki?” [Zioło, 2008; Ziółkowski, 2007] oraz „Jak to powiedzieć? Dialog w bibliotece” [Jableka, 2009; Nycz, 2009] analizowano – obok cech merytorycznych – umiejętności psychospołeczne, którymi powinien wykazywać się pracownik współczesnej biblioteki. Wskazywano, że zdolności i umiejętności komunikacyjne są wyznacznikiem skuteczności pracy bibliotekarzy, powodzenia w osiąganiu statusu zawodowego oraz budowania silnej pozycji biblioteki w otoczeniu uczelni. Bibliotekarzy zapoznawano z psychologicznymi uwarunkowaniami funkcjonowania w środowisku pracy, stylami obsługi czytelników, technikami wywierania wpływu w relacjach interpersonalnych oraz budowaniem skutecznych komunikatów (w tym niewerbalnych). Model bibliotekarza-mediatora, pośrednika w kontaktach z otoczeniem zewnętrznym biblioteki uzupełniały propozycje i wnioski płynące z wystąpień poświęconych miękkim sposobom zarządzania zespołami pracowniczymi bibliotek. Przykładano wagę do kształtowania postaw etycznych. W oparciu o Kodeks Etyki Bibliotekarza i Pracownika Informacji podczas XVII forum [Bibliotheca 2009] dyskutowane były normy moralne określające odpowiedzialność bibliotekarzy wobec społeczeństwa oraz użytkowników bibliotek. Zwracano uwagę na etyczne aspekty kształtowania zasobów bibliotecznych i informacyjnych, a także zobowiązań wobec własnego środowiska zawodowego i macierzystych instytucji.

Szerokie spektrum zagadnień związanych z profesją bibliotekarza poruszanych podczas forów zamyka temat współpracy bibliotekarzy akademickich w ramach stowarzyszeń i organizacji zawodowych. Przesłaniem konferencji „Jedność w różnorodności. Współpraca bibliotek akademickich” [Knop i Barańska-Malinowska, 2013; Kołodziej, 2013] oraz „Bibliotekarze w służbie człowieka i książki” [Kycler, 2014b; Łacka, 2014b; Olszowy, 2014a; Warząchowska, 2014] była integracja środowiska bibliotek uczelnianych, które mimo różnic typologicznych łączy jedność celów i zadań. Pokazano wówczas, że wymiana doświadczeń, wzajemne wspieranie i wspólne działanie na rzecz usprawniania funkcjonowania i rozwoju bibliotek, propagowanie wiedzy, doskonalenia zawodowego czy zorganizowanej działalności społecznej w ramach duszpasterstwa specjalnego mają znaczący wpływ na sukces w realizacji nowych projektów i podejmowaniu innowacyjnych zadań.

Powszechne obecnie przekonanie, że biblioteki, a wśród nich biblioteki szkół wyższych, powinny prowadzić (na wzór instytucji komercyjnych) działania w zakresie PR, stało się inspiracją forów, których celem było przedstawienie roli bibliotek oraz ich zasług i wkładu jaki wnoszą w rozwój społeczeństwa. Konferencja „Public relations jako narzędzie kreowania wizerunku bibliotek” oraz warsztaty „Nowoczesna komunikacja

w bibliotece, czyli jak zmieniać stereotypy” [Baran, 2006] zostały poświęcone różnym aspektom teorii i praktyki PR. Poprzez zdefiniowanie różnicy między wizerunkiem biblioteki (jak otoczenie zewnętrzne widzi organizację) a jej tożsamością (jak organizacja widzi samą siebie) dowodzone, że praca nad budowaniem tożsamości istotnie wpływa na kształtowanie wizerunku. Konkluzję tę łączono z potrzebą budowania kultury organizacyjnej biblioteki akademickiej, form komunikacji wewnątrz organizacji, rozwijania kontaktów z otoczeniem zewnętrznym (kadrą naukową, studentami, administracją uczelni, kontrahentami, sponsorami, mediami) oraz kreowaniem tożsamości wizualnej. Seminarium i warsztaty „Zaistnieć w mediach – szansa dla bibliotek” [Jadczak, 2008] pogłębiło spojrzenie na praktyki PR w środowisku bibliotek akademickich. Uczestnicy tych spotkań dowiedzieli się ponadto, jak w promocji książnic, piśmiennictwa czy repertuaru usług skutecznie wykorzystywać środki masowego przekazu. Potencjał promocyjny Internetu – witryny, strony WWW, serwisy społecznościowe zaprezentowało forum „Internetowe narzędzia budowania wizerunku nowoczesnej biblioteki” [Bem, 2011; Marcol, 2010]. Interakcje, jakie zachodzą pomiędzy biblioteką szkoły wyższej a jej otoczeniem były przedmiotem konferencji „Gdzie jesteś czytelniku? Rola biblioteki w strategii i działalności uczelni” [Kamińska, 2012; Moszczyńska, 2012; Muc, 2012; Ziolo, 2012]. Referenci przedstawili dobre praktyki książnic akademickich, wykazując, jak ważną rolę w kształtowaniu stosunków z otoczeniem i kreowaniu wizerunku biblioteki pełni marketing oraz PR. Dowodzone też, że sprawna realizacja założeń marketingu bibliotecznego przyczynia się do zwielokrotnienia własnych korzyści; poprzez maksymalizację zadowolenia użytkowników, dostosowanie działalności biblioteki do potrzeb i oczekiwań środowiska, wzrasta pozytywny wizerunek biblioteki akademickiej w jej mikrootoczeniu i przekonanie o jej znaczącym miejscu w strukturze uczelni.

Cykl konferencji „Biblioteka dla Przyszłości” [Bem, 2010; Krzon, 2010] w centrum zainteresowania postawił pośrednictwo współczesnych bibliotek w komunikacji społecznej. Tezą spotkań było twierdzenie, że niezmienna pozostaje istota bibliotekarstwa, zmieniają się natomiast reguły funkcjonowania i organizacji bibliotek oraz formy komunikacji, coraz bardziej hybrydowe i wielosemiotyczne. Zagadnienia przepływu i wymiany wiedzy oraz formy dzielenia się informacjami były podejmowane także podczas seminariów „Globalizacja informacji we współczesnym świecie” [Chwałek, 2005; Urban, 2005a], „Jak informacja kształtuje naszą rzeczywistość?” [Chwałek, 2006] oraz „Książka – informacja – bibliotekarz we współczesnym społeczeństwie uczącym się” [Jaworska i Lech, 2006]. Wymienione fora przede wszystkim nakreśliły teoretyczne podstawy społeczeństwa uczącego się, jego cechy i przejawy. Na tle zmienności współczesnego świata wskazywały rolę edukacji, w szczególności szkolnictwa wyższego i w tym kontekście analizowały zadania informacyjne bibliotek akademickich – organizo-

wanie i stałe unowocześnianie dostępu do informacji naukowej (ale także biznesowej, europejskiej, obywatelskiej, publicznej), rozwijanie systemów informacyjno-wyszukiwawczych, tworzenie nowej informacji, aktywne pośredniczenie w komunikacji naukowej, dostarczanie wysokiej jakości informacji relewantnej i zindywidualizowanej. Kwestię wyszukiwania informacji naukowej w Internecie, wpływ Open Access i Web 2.0 na współczesną komunikację naukową oraz właściwą selekcję i weryfikację informacji wyszukanych w sieci poruszyła również konferencja „Informacja w świecie cyfrowym” [Chmielarska, 2008a i 2008b; Łakomy, Bajor i Swoboda, 2008; Stodulka, 2008; Suchecka, Szostak i Molenda, 2008].

Próbie wymiany poglądów i opinii na temat kryteriów oraz efektów wprowadzonego systemu parametryzacji osiągnięć naukowych w Polsce podjęto na konferencji „Rola biblioteki w zakresie parametryzacji uczelni” [Olszowy, 2014b; Paruzel, 2013]. W jej trakcie zapoznano się z kryteriami parametryzacji, które stanowią podstawę rankingu szkół wyższych, oraz wskazano narzędzie mierzenia wartości osiągnięć naukowych badaczy – bibliometrię. Udziałem bibliotek akademickich w procesie parametryzacji jest dokumentowanie dorobku pracowników naukowych i opracowywanie bibliograficznych baz danych.

Istotnym elementem działalności bibliotek szkół wyższych jest zarządzanie rocznym planem przychodów i wydatków w oparciu o budżet wyodrębniony z ogólnego budżetu uczelni, ale także pozyskiwane środki zewnętrzne. Sekcja zorganizowała dwa fora poświęcone analizie zasobów pieniężnych instytucji non-profit jakimi są biblioteki. Konferencja „Finanse bibliotek naukowych a ochrona dóbr kultury” [Fides 2010; Łacka, 2008; Muc, 2009] pozwoliła w szerokiej perspektywie spojrzeć na zagadnienie zarządzania finansami. Autorzy referatów omówili podstawowe zasady konstruowania budżetu biblioteki szkoły wyższej, m.in. dając praktyczne wskazówki jak przygotować i realizować plan finansowy (z uwzględnieniem kosztów osobowych, rzeczowych i innych), być beneficjentem środków zewnętrznych – aplikować o fundusze strukturalne Unii Europejskiej czy wnioskować o granty MNiSW. W ramach wymiany dobrych praktyk dzielono się doświadczeniami dotyczącymi pozyskiwania środków na budowę i wyposażenie bibliotek, ochronę i konserwację zbiorów czy efektywnego tworzenia i utrzymywania zasobów bibliotek cyfrowych. Ponadto doradzano w zakresie tworzenia strategii i oceny efektywności sponsoringu i wskazywano, w jaki sposób pozyskiwać sponsorów. Z kolei w programie seminarium „Fundusze unijne dla bibliotek” [Kulik i Sztaba, 2010] znalazły się wykłady i zajęcia warsztatowe wskazujące możliwości i sposoby pozyskiwania dodatkowych środków na projekty, programy i akcje prowadzone przez biblioteki szkół wyższych. Wykładowcy uczyli, jak myśleć projektowo przy ubieganiu się o fundusze inwestycyjne oraz przedstawiali możliwości wykorzystania przez biblioteki akademickie „Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”.

Jednym z ważniejszych elementów pracy współczesnej biblioteki jest znajomość i przestrzeganie podstawowych zasad związanych z ochroną własności intelektualnej oraz danych osobowych. Szeroki zakres usług bibliotek akademickich w zakresie działalności informacyjnej, dokumentacyjnej, naukowej i edukacyjnej determinuje dobrą orientację w przepisach prawa autorskiego i praw pokrewnych. Sesja „Prawo autorskie w bibliotekach” [Bem i Imiołek, 2010; Olszowy, 2010] scharakteryzowała zapisy polskiego i unijnego prawa autorskiego oraz szczegółowo omówiła regulacje związane z przedmiotem i podmiotem prawa autorskiego oraz z sytuacją utworu i twórcy w Polsce. Ponadto ukazała aspekty praktycznego wdrażania rozporządzeń MSWiA do „Ustawy o ochronie danych osobowych” w bibliotekach.

Kwestia bezpieczeństwa danych i systemów teleinformatycznych pojawiła się ponownie podczas obrad konferencji „Bezpieczeństwo w bibliotece I” [Kołodziej, 2014; Kycler, 2014a; Łacka, 2014a; Stachnik, 2014], która zainaugurowała serię spotkań poświęconych zagadnieniom ochrony ludzi, zasobów i danych w bibliotekach. Przedmiotem omówienia było bezpieczeństwo, jako stan obiektywny polegający na braku zagrożenia, ale odczuwany subiektywnie przez jednostki lub grupy. Forum rozpatrzyło wybrane problemy securitologii w kontekście działalności bibliotek akademickich, m.in. osobistych zagrożeń użytkowników bibliotek i ich otoczenia społecznego, kulturalnego i gospodarczego, ochrony informacji niejawnych, zagrożeń zbiorów i profilaktyki ich ochrony.

Problematyka księgoznawcza pojawiła się przy okazji konferencji „Książka w epoce nowych mediów – funkcjonowanie tekstów w cyberprzestrzeni” [Szaniewska, 2006]. Przedmiotem analiz stały się współczesne teksty rozpatrywane w różnych aspektach – jako obiekty materialne i cyfrowe, nośniki treści i społeczne narzędzia kultury. Wyrażano obawę o przyszłość książek drukowanych, czemu towarzyszyła refleksja nad ekspansją przekazów dostępnych w cyberprzestrzeni i konsekwencjach odchodzenia współczesnej komunikacji od logosfery do ikonosfery.

Zagadnienie książki dawnej, w kontekście historycznych księgozbiorów klasztornych i kościelnych poruszano trzykrotnie. Podczas forum wyjazdowego do Biblioteki Jasnogórskiej podziwiano bogate zbiory sztuki drukarskiej, iluminatorskiej, cenne zasoby piśmiennictwa minionych epok oraz zapoznano się z wynikami studiów nad książką dawną prowadzonymi przez tamtejszych badaczy. Konferencja „Problematyka księgozbiorów klasztornych i kościelnych” [Łacka, 2006; Olszar i Warząchowska, 2009; Warząchowska, 2007] omówiła z kolei historyczne kolekcje bibliotek zakonów żeńskich na terenach dawnej Rzeczypospolitej oraz bibliotek kapłańskich na Śląsku w XIX i XX wieku. Przybliżyła idee i cele towarzyszące tworzeniu zbiorów książek kościelnych, scharakteryzowała warsztat pracy i zainteresowania właścicieli zbiorów i dostarczyła cennych informacji na temat kultury książki w tamtym czasie. Konferencja „Bibliotekarze w służbie czło-

wieka i książki” [Kycler, 2014b; Łacka, 2014b; Olszowy, 2014a; Warząchowska, 2014] poświęcona była wybranym aspektom ochrony kościelnych dóbr kultury, w tym z dziedzictwa kulturowego kościoła w zasobach Śląskiej Biblioteki Cyfrowej.

W latach 2005–2007, w ramach działalności kształceniowej Sekcja objęła patronatem sześć konferencji i warsztatów⁴, organizowanych przez biblioteki szkół wyższych województwa śląskiego.

Wartością organizowanych przez Sekcję forów jest poszerzenie wiedzy i kompetencji zawodowych ich uczestników poprzez wykłady i warsztaty, ale także nieformalne rozmowy i dyskusje bibliotekarzy, nawiązywanie kontaktów zawodowych i towarzyskich, ważnych z punktu widzenia ściślejszej integracji środowiska zawodowego, wzajemnego wspierania się czy inicjowania współpracy między bibliotekami z całej Polski.

W dorobek edukacyjno-szkoleniowy SBSW wpisują się również wyjazdy studyjne do bibliotek zagranicznych. W latach 2006–2013 Sekcja zorganizowała 10 szkoleń⁵, których celem było przekazanie uczestnikom – bibliotekarzom i bibliotekoznawcom – rzetelnych i wyczerpujących informacji o modelach organizacyjnych, zarządzaniu i finansowaniu działalności europejskich księżnic. Na trasie podróży seminaryjnych o charakterze benchmarkingowym, znalazły się przede wszystkim księgozbiory szkół wyższych, poznawane m.in. podczas wizyt w bibliotekach publicznych i narodowych [Bajor, Langer i Łakomy, 2008; Celer i Karolewska, 2014; Cieślík, Furgoł-Wala i Toporowska, 2008; Cwajna, 2013; Furgoł-Wala, Lech, Makuch i Toporowska, 2009; Kalicka, 2008; Lech, 2009; Lembas, 2009; Majdosz, 2012; Miezin, 2013; Szoltysik, 2011]. Wszystkie wyjazdy miały w programie koleżeńskie spotkania z bibliotekarzami-specjalistami, dzielącymi się doświadczeniami i osiągnięciami swoich księżnic. Gospodarze – dyrektorzy bibliotek, pracownicy merytoryczni i naukowci, przedstawiciele bibliotekarskich stowarzyszeń zawodowych – zapoznawali ze strukturą organizacyjną i metodami pracy w zakresie gromadzenia, opracowania, udostępniania i ochrony zbiorów, prezentowali

⁴ Patronatem Sekcji objęto: II Konferencję Naukową „Biblioteka – Media – Edukacja” (Biblioteka Wyższej Szkoły Ekonomii i Administracji w Bytomiu – 14.04.2005); warsztaty. „Nowy wizerunek współczesnego bibliotekarza” (Wyższa Szkoła Zarządzania i Marketingu w Sosnowcu – 6.05.2005); VII Ogólnopolską Konferencję Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych „Rola bibliotek w tworzeniu społeczeństwa wiedzy” (Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej – 8-9.09.2005); III Konferencję Naukową. „Bibliografie regionalne w bibliotekach Śląska” (Biblioteka Wyższej Szkoły Ekonomii i Administracji w Bytomiu – 29 marca 2007); XIII Walne Zgromadzenie Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES (Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – 5.09.2007); IX Ogólnopolską Konferencję Bibliotek Szkół Wyższych Niepublicznych „Partnerzy bibliotek” (Biblioteka Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu – 20–21.09.2007).

⁵ Zob. Aneks 3 [Kycler, 2014e, s. 159]. Ujęto w nim również zaplanowaną na rok 2014 wizytę w bibliotekach Szwajcarii (wyjazd przygotowany do realizacji w dniach 29 czerwca–6 lipca).

systemy biblioteczno-informacyjne, a także omawiali realizowane zadania dydaktyczne oraz prace naukowo-badawcze i usługowo-badawcze. Wizyty były okazją do zaznajomienia się zarówno z innowacyjnymi wdrożeniami, nowoczesną architekturą i designem, jak i historycznymi wnętrzami oraz cennymi zabytkami piśmiennictwa, do których dostęp – m.in. z uwagi na ich bezpieczeństwo i ochronę – jest ograniczony. Częstym tematem rozmów były problemy kształcenia oraz pragmatyki zawodu bibliotekarza w odwiedzanych krajach. Aspekt edukacyjny wyjazdów studyjnych SBSW nie sprowadza się jedynie do poszerzania wiedzy z zakresu nauki o książce i bibliotece. Program bibliotekarskich podróży – według koncepcji organizatorów – sprzyja również rozwijaniu otwartej postawy wobec innych społeczeństw Europy; służy temu przekaz informacji o odwiedzanym kraju lub regionie, jego dziedzictwie i tożsamości kulturowej.

Kolejną formą wspierania przez Sekcję kształcenia ustawicznego bibliotekarzy jest wydawanie czasopisma zawodowego⁶. Zarząd i Rada Programowa SBSW podzielali pogląd Stanisława Czajki, że literatura fachowa kształtuje orientację zawodową, aspiracje i profesjonalizm osób związanych z bibliotekarstwem, a rozwijanie działalności wydawniczej służy kształtowaniu więzi i kultury zawodowej, upowszechnianiu i podnoszeniu wiedzy fachowej, pogłębianiu intelektualnej aktywności, kreowaniu elit zawodowych i aspiracji twórczych najbardziej aktywnych zawodowo bibliotekarzy, integrowaniu środowiska na płaszczyźnie wspólnych celów i wartości [Czajka, 2000, s. 5].

Sekcja od roku 2009 współtworzy pismo „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” (z Biblioteką Główną Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach, Biblioteką Uniwersytetu Śląskiego oraz Instytutem Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego) [Chwałek, 2011, s. 18–21; Instytut, 2013, s. 48, 61], w którym publikowane są artykuły i materiały o bogatym i zróżnicowanym przekroju tematycznym. W latach 2009–2013 ukazało się 17 zeszytów monograficznych (w tym dwa podwójne). Podejmowana w nich tematyka odnosi się do współczesnych nurtów bibliotekarstwa, ale dowodzi też niesłabnącego zainteresowania historią książki i bibliotek.

⁶ Regulamin Sekcji wśród sposobów realizacji celów statutowych wymienia przygotowywanie publikacji (informatorów, zeszytów naukowych, monografii etc.) w wersji tradycyjnej i elektronicznej. Podjęta w roku 2006 w środowisku bibliotek Uniwersytetu Śląskiego próba założenia rocznika „Biblioteka Akademicka” nie powiodła się. Brak dostatecznych środków finansowych uniemożliwił redagowanie własnego organu, który ogłaszałby artykuły i rozprawy z zakresu teorii i praktyki bibliotekarskiej, m.in. referaty i komunikaty z konferencji i seminariów SBSW. W 2007 r. zdecydowano o objęciu patronatem Sekcji kwartalnika „Bibliotheca Nostra. Biuletyn Informacyjny” wydawanego przez BG Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach; zachowano jego dotychczasową samodzielność, profil oraz częstotliwość, ale wskazano na konieczność podniesienia rangi periodyku, m.in. poprzez recenzowanie zamieszczanych w nim artykułów.

Do chwili obecnej ogłoszono zeszyty:

- *Książka dawna*. Red. Maria Kycler, 2(18)/2009,
- *Książka współczesna*. Red. Joanna Chwałek, 3/4(19)/2009,
- *Psychologia w bibliotece*. Red. Grażyna Tetela, Bogumiła Urban, 1(20)/2010,
- *Opracowanie dokumentów*. Red. Monika Lech, 2(21)/2010,
- *Archiwa i archiwalia*. Red. Agnieszka Bajor, 3/4(22)/2010,
- *Sport i rekreacja bibliotekarzy*. Red. Mariusz Pacha, 1(23)/2011,
- *Budownictwo bibliotek uniwersyteckich*. Red. Aneta Drabek, 2(24)/2011,
- *Użytkowanie książki*. Red. Hanna Langer, 3(25)/2011,
- *Oblicza sztuki książki*. Red. Izabela Jurczak, 4(26)/2011,
- *Kształcenie użytkowników bibliotek szkół wyższych*. Red. Maria Kycler, 1(27)/2012,
- *Information literacy. Uwarunkowania kulturowe i edukacyjne*. Red. Hanna Batorowska, 2(28)/2012,
- *Prawo w bibliotece*. Red. Marta Kunicka, 3(29)/2012,
- *E-learning w bibliotece*. Red. Maria Kycler, 4(30)/2012,
- *Information literacy. Teoria i praktyka*. Red. Hanna Batorowska, 1(31)/2013,
- *Cenzura*. Red. Maria Kycler, Agata Muc, 2(32)/2013,
- *Muzykalia*. Red. Magdalena Walter-Mazur, Bogumiła Warzachowska, 3(33)/2013,
- *Normalizacja i standardy*. Red. Jolanta Szulc, 4(34) /2013⁷.

Każdy numer, w ujęciu wieloaspektowym, prezentuje wybrane zagadnienia z zakresu kultury książki, bibliotekarstwa, edytorstwa i nauk pokrewnych. Obok wprowadzanych do obiegu czytelniczego specjalistycznych tekstów naukowych przedstawiających wyniki oryginalnych badań o charakterze teoretycznym, empirycznym lub analitycznym oraz opracowań o charakterze monograficznym podlegających procedurze recenzowania, na łamach pisma są również zamieszczane materiały sprawozdawcze (m.in. z wydarzeń organizowanych przez Sekcję), omówienia i recenzje. W omawianym okresie opublikowano 284 teksty autorskie, w tym: 124 recenzowane artykuły, 15 recenzowanych materiałów, 112 sprawozdań, omówień, recenzji oraz 33 teksty w części Biblioteka AWF w Katowicach. Materiały, zbiory, wydarzenia⁸.

Jednym z celów kwartalnika jest integracja środowiska pracowników naukowych i bibliotekarzy akademickich. Z zestawień ilościowych, dostarczających informacji na temat zespołu autorów pod kątem afiliacji wynika, że struktura autorów zasadniczo ukształtowała się zgodnie z intencjami redakcji i instytucji założycielskich. W latach 2009–2013 w piśmie uka-

⁷ Zeszyt 4/2013 ukazał się 5 maja 2014 r.

⁸ W statystyce nie ujęto tekstów publikowanych w działach: *Wydarzenia, Informacje AWF, Nowości w zbiorach, Nowości wydawnicze AWF*.

zały się prace 212 osób⁹, z których 134 (63,2%) było autorami artykułów i innych opracowań recenzowanych. Wśród publikujących najliczniejszą grupę stanowią bibliotekarze – 115 osób (54,24%). Drugie miejsce zajmują pracownicy naukowo-dydaktyczni szkół wyższych i instytutów naukowych – 72 osoby (33,96%), wśród nich 37 (17,45%) wykładowców bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Pozostałe 16 (7,55%) osób to pracownicy m.in. instytucji kultury i urzędów państwowych. Niewielką grupę tworzą autorzy nie związani umową o pracę oraz emeryci i studenci – 9 (4,25%) osób.

Uwagę zwraca silne skonsolidowanie i liczne przedstawicielstwo bibliotekarzy akademickich (60 osób reprezentujących 12 górnośląskich bibliotek uczelnianych), ale także znaczący wkład w tworzenie pisma autorów z pozostałych regionów Polski (33 osoby z 19 bibliotek szkół wyższych). Dowodzi to skupienia środowiska wokół tytułu, twórczego rozwijania proponowanych przez redakcję tematów badań oraz dzielenia się aktualnymi sprawami zawodowymi oraz pozwala wnioskować, że periodyk nabiera charakteru ogólnopolskiego.

„Bibliotheca Nostra” pełni funkcję forum wymiany wiedzy i doświadczeń praktycznych, integrujących środowisko pracowników naukowych i bibliotekarzy. Jako inicjatywa środowiskowa – tworząca platformę upowszechniania badań, dokumentowania i archiwizowania dokonań poszczególnych bibliotek akademickich oraz Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych – służy podnoszeniu poziomu wiedzy specjalistycznej i kwalifikacji zawodowych bibliotekarzy. Jej wartością dodatkową jest kształcenie umiejętności społecznych w zakresie komunikacji, współpracy i współodpowiedzialności za tworzenie kwartalnika, rozwijanie umiejętności pisania tekstów naukowych i fachowych, odnoszenia się do uwag recenzentów, kreowanie własnego miejsca w zawodzie, lepsze rozpoznawanie osobistych predyspozycji oraz poszerzanie perspektyw indywidualnego rozwoju.

Tytułem podsumowania można uznać mijające dziesięciolecie pracy Sekcji za owocne i inspirujące dla doskonalenia zawodowego bibliotekarzy i współpracy bibliotek akademickich. Przegląd podejmowanych działań edukacyjno-szkoleniowych SBSW świadczy o konsekwentnej realizacji wyznaczonych w 2004 r. celów. Ich efektem jest możliwość bezpłatnego uczestnictwa w konferencjach i warsztatach, okazja do zagranicznych wyjazdów szkoleniowych oraz korzystne warunki publikowania i działalności wydawniczej. Godna podkreślenia jest współpraca, jaką w celu realizacji tych zadań statutowych SBSW podejmowało z innymi sekcjami i partnerami SBP, m.in. z Sekcją Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych, Sekcją Bibliotek Muzycznych, Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polsko-Amerykańskich (Polish American Librarians Association)¹⁰, a także z innymi stowarzyszeniami

⁹ Wśród nich znalazło się także 13 osób (6,13%) z zagranicy.

¹⁰ Paulina Poplawska, członek PALA, podjęła współpracę z „Bibliotheca Nostra”, gdzie woluntarystycznie pełni funkcję redaktora językowego.

i organizacjami zawodowymi, np. Konsorcjum Bibliotek Prawniczych, Federacją Bibliotek Kościelnych FIDES, Korporacją Bibliotekarzy Wrocławskich czy Konferencją Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich.

Należy ufać, że działalność SBSW nadal będzie inspirować bibliotekarzy akademickich do podejmowania nowych wyzwań, intensywnego inwestowania w wiedzę, tworzenia nowych kwalifikacji oraz wzajemnego wspierania się i realizacji wspólnych przedsięwzięć.

Bibliografia podmiotowa

Czajka, S. (2000), *Jubileusz „Bibliotekarza” i „Poradnika Bibliotecznego”*. W: Co nam zostało z tych lat. 80-lecie „Bibliotekarza”. 50-lecie „Poradnika Bibliotekarza”. Red. t. Janusz Nowicki. Warszawa 2000, s. 5–8.

[Instytut, 2013] *Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Droga od genezy po rok bieżący (1974–2013)*. Oprac. zespół pod kier. E. Gondek. „Forum Bibliotek Medycznych”, 2013, nr 2(12), s. 47–65.

[Regulamin, 2004] Regulamin Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. „Bibliotheca Nostra”, 2014, nr 2(36), s. 155–156.

[Statut, 2013] Statut Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. [online]. 2013 [dostęp: 2013-09-15]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.sbp.pl/repository/dokumenty/SBP/statut-www.pdf>

Bibliografia przedmiotowa

Adamus B. (2008), „Psychologia w bibliotece” – konferencja naukowa dla bibliotekarzy. „Warsztaty Bibliotekarskie” [online]. nr 1-2(25/26) [dostęp: 2013-06-22]. Dostępny World Wide Web: <http://www.pedagogiczna.edu.pl/warsztat/2008/1-2/080110.htm>.

Bajor A., Langer H., Łakomy A. (2008), *Biblioteki naukowe i akademickie polsko-niemieckiego pogranicza oraz Berlina. Sprawozdanie z wyjazdu szkoleniowego*. „Przegląd Biblioteczny”, z. 4, s. 740–743.

Baran K. (2006), *Public Relations jako narzędzie kreowania wizerunku bibliotek*. „Bibliotheca Nostra”, nr 2(6), s. 27–29.

Baran K. (2007), *Psychologia w bibliotece – X Forum Bibliotekarzy*. „Bibliotheca Nostra”, nr 2(10), s. 39–42.

Bem S. (2010), *XXII Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP Biblioteka dla przyszłości II (Chorzów, 26 marca 2010 r.)*. „Nowa Biblioteka”, nr 1(6), s. 119–122.

Bem S. (2011), *Internetowe narzędzia budowania wizerunku nowoczesnej biblioteki (Sosnowiec, 24 września 2010 r.)*. „Nowa Biblioteka”, nr 1(8), s. 153–155.

Bem S., Imiołek A. (2010), *XXI Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP w Katowicach Prawo autorskie w bibliotekach*

- (Katowice, 24 lutego 2010 r.). „Nowa Biblioteka”, nr 1(6), s.117–118.
- [Bibliotheca 2009] „Bibliotheca Nostra”, 2009, nr 1(17). [W dziale „Artykuły” opublikowano tekst Kodeksu oraz dwa referaty wygłoszone podczas Seminarium nt. *Kodeksu Etyki Bibliotekarza i Pracownika Informacji* (XVII Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych, Biblioteka Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w dn. 17 lutego 2009 r.)].
- Celer B., Karolewska H. (2014), *Z bibliotekarskich wędrówek... Biblioteki uniwersyteckie północnej Francji – relacja z wyjazdu studyjnego*. „Bliżej Biblioteki”, nr 1(2), s. 44–47.
- Chmielarska M. (2005a), *Biblioteka bez stereotypów*. „Nauka i Biznes”, nr 15, s. 34.
- Chmielarska M. (2005b), *Edukacja wyobraźni*. „Nauka i Biznes”, nr 15, s. 35.
- Chmielarska M. (2006), *Rozwój i nowoczesność*. „Nauka i Biznes”, nr 16, s. 49.
- Chmielarska M. (2007), *Biblioteka Główna WSB. Misja w praktyce*. „Nauka i Biznes”, nr 17, s. 75–76.
- Chmielarska M. (2008a), *Informacja chce być wolna!!!*. „Nauka i Biznes”, nr 18, s.79–80.
- Chmielarska M. (2008b), *Informacja w świecie cyfrowym*. „Nauka i Biznes”, nr 18, s. 41.
- Chwałek J. (2005), *III Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP w Katowicach*. „Bibliotheca Nostra”, nr 2, s. 13–16.
- Chwałek J. (2006), *V Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP w Katowicach oraz Dni Książki i Bibliotek*. „Bibliotheca Nostra”, nr 2(6), s. 21–26.
- Chwałek J. (2007), *Psychologia w bibliotece*. „Bibliotheca Nostra”, nr 2(10), s. 32–38.
- Chwałek J. (2008a), *Biblioteka na sportowo. I Międzybiblioteczny Turniej Gry w Kręgle i Strzelectwa Sportowego*. „Bibliotheca Nostra”, nr 3(15), s. 47–50.
- Chwałek J. (2008b), *„Bibliotheca Nostra” dostrzeżona i doceniona w środowisku bibliotekarskim! Tydzień Bibliotek na Uniwersytecie Śląskim*. „Bibliotheca Nostra”, nr 2(14), s. 35–37.
- Chwałek J. (2008c), *Psychologia w bibliotece*. Chorzów, 4 kwietnia 2008. „Bibliotheca Nostra”, nr 2(14), s. 31–34.
- Chwałek J. (2009a), *Konferencja „Biblioteka dla przyszłości”*, Chorzów, 3 kwietnia 2009. „Bibliotheca Nostra”, nr 2(18), s. 107–110.
- Chwałek J. (2009b), *Regionalna prasa bibliotekarska – doświadczenia i perspektywy, Szczecin 8-9 października 2009*. „Bibliotheca Nostra”, nr 3/4(19), s. 83–88.
- Chwałek J. (2011), *Od wykazu nowości do czasopisma recenzowanego. Historia kwartalnika „Bibliotheca Nostra”*. W: Prasa bibliotekarska. Materiały z konferencji Regionalna prasa bibliotekarska - doświadczenia i perspektywy, Szczecin, 8–9 października 2009 r. [online]. Szczecin: Książnica Pomorska im. St. Staszica, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Okręg Zachodniopomorski, s. 13–21. [dostęp : 2013-06-22]. Dostępny w World Wide Web: <http://zbc.ksiaznica.szczecin.pl/publication/22284>.
- Chwałek J., Stachura A., Ziółkowski D. (2008), *XV Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP w Katowicach*. „Bibliotheca Nostra”, nr 3(15), s. 43–46.

- Cieślak U., Furgoł-Wala I., Toporowska H. (2008), *Sprawozdanie z wyjazdu do bibliotek w Słubicach, Frankfurtu [!] i Berlina [!] w dniach 18–22, czerwiec, 2008 r.* [online] [dostęp : 2013-06-22]. Dostępny w World Wide Web: http://www.bg.polsl.pl/sprawozdania/spraw_2008_bibl_niem.pdf.
- Cwajna M. (2013), *Relacja z wyjazdu studyjnego bibliotekarzy do Wilna, Petersburga, Tallina i Rygi*. „Nowa Biblioteka”, nr 1(12), s. 119–123.
- Ćmiel R. (2014), „Kształcenie ustawiczne bibliotekarzy, czyli jak poszerzać perspektywy indywidualnego rozwoju” – XXX Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy ZO w Katowicach. (Katowice, 14 kwietnia 2014 r.). „Bibliotheca Nostra”, nr 2(36), s. 179–181.
- Dacko-Pikiewicz Z., Chmielarska M. (red.) (2005), *Rola biblioteki naukowej w tworzeniu społeczeństwa wiedzy*. Dąbrowa Górnicza.
- [Fides 2010] „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, 2010, nr 1/2(30/31). [W dziale „Finanse bibliotek” opublikowano siedem referatów wygłoszonych podczas konferencji „Finanse bibliotek naukowych a ochrona dóbr kultury” (XVI Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych, Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego w dn. 15 stycznia 2009 r.)].
- Furgoł-Wala I., Lech M., Makuch M., Toporowska H. (2009), *Sprawozdanie z wyjazdu studyjnego do węgierskich bibliotek w dn. 20.05.–24.05 2009 r.* [online] [dostęp : 2013-06-22]. Dostępny w World Wide Web: http://www.bg.polsl.pl/sprawozdania/spraw_2009_wegry_ml.pdf.
- Jablęka L. (2009), *Jak to powiedzieć? Dialog w bibliotece*. „Dialogi Biblioteczne”, nr 2(4), s. 35–36.
- Jadczak U. (2008), *Sprawozdanie z konferencji „Zaistnieć w mediach – szansa dla bibliotek”* [online] [dostęp : 2013-06-22]. Dostępny w World Wide Web: http://www.bg.polsl.pl/sprawozdania/spraw_2008_humanitas_uj.pdf.
- Jaworska A., Lech M. (2006), *Sprawozdanie z seminarium „Książka – informacja – bibliotekarz we współczesnym społeczeństwie uczącym się”. VII Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (Katowice, 15 maja 2006)* [online] [dostęp 2006-06-30]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.gallus.pl/serwis/biblioteki2.php>.
- Kalicka S. (2008), *Biblioteki naukowe Słubic, Frankfurtu nad Odrą i Berlina (relacja z wyjazdu)*. „Bibliotheca Nostra”, nr 3(15), s. 33–42.
- Kamińska A. (2012), *Konferencja „Gdzie jesteście Czytelniku? Rola i miejsce biblioteki w strategii i działalności uczelni wyższej” (Gliwice, 29 września 2011 r.)*. „Nowa Biblioteka”, nr 1(10), s. 237–239.
- Kanczak A., Szoltyś K. (2006), *Sprawozdanie z IV Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich*. „Biuletyn EBIB” [online]. nr 2(72) [dostęp: 2013-06-22]. Dostępny w World Wide Web: http://www.nowyebib.info/2006/72/kanczak_szoltysek.php.
- Knop U., Barańska-Malinowska B. (2013), *Sprawozdanie z konferencji „Jedność w różnorodności. Współpraca bibliotek akademickich” w ramach XXVII Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP. Katowice, 24.04.2013 r.* „Biuletyn EBIB” [online]. nr 5(141) [dostęp: 2014-01-30]. Dostępny w World Wide Web: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/14/2>.

- Kołodziej B. (2013), „*Jedność w różnorodności. Współpraca bibliotek akademickich*”. Konferencja (Katowice, 24 kwietnia 2013 roku). „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, nr 2 (37), s. 212–217.
- Kołodziej B. (2014), *Konferencja „Bezpieczeństwo w Bibliotece I”*, (Chorzów, 31 stycznia 2014 r.). „Nowa Biblioteka”, nr 1(14), s. 227–231.
- Krzon K. (2010), *Sprawozdanie z konferencji naukowej „Biblioteka dla przyszłości II”*. „Bibliotheca Nostra”, nr 1(20), s. 106–108.
- Kulik J., Sztaba K. (2010), *Sprawozdanie z seminarium „Fundusze UE dla bibliotek”* (Chorzów, 26 listopada 2010 roku). „Bibliotheca Nostra”, nr 3/4(22), s. 125–128.
- Kycler M. (2007), *Protokół spotkania Rady Programowej Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych przy Zarządzie Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach*. „Bibliotheca Nostra”, nr 4(12), s. 41–44.
- Kycler M. (2008), *Protokół spotkania Rady Programowej Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych przy Zarządzie Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach*. „Bibliotheca Nostra”, nr 2(14), s. 44–47.
- Kycler M. (2014a), *Konferencja „Bezpieczeństwo w bibliotece I”*. „Bibliotheca Nostra”, nr 1(35), s. 148–152.
- Kycler M. (2014b), *Konferencja „Bibliotekarze w służbie człowieka i książki”*. (Katowice, 17 maja 2014 r.). „Bibliotheca Nostra”, nr 2(36), s. 193–196.
- Kycler M. (2014c), *Kształcenie ustawiczne bibliotekarzy, czyli jak poszerzać perspektywy indywidualnego rozwoju*. „Bibliotekarz”, nr 9, s. 34–37.
- Kycler M. (2014d) *Organizacja i działalność Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. Kronika wydarzeń. Cz. 1. Lata 2004-2009*. „Bibliotheca Nostra”, nr 1(35), s. 114–141.
- Kycler M. (2014e) *Organizacja i działalność Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. Kronika wydarzeń. Cz. 2. Lata 2010-2014*. „Bibliotheca Nostra”, nr 2(36), s. 138–159.
- Kycler M., Chwałek J. (2009), *Walne Zebranie Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych*. „Bibliotheca Nostra”, nr 1(17), s. 42–44.
- Lech M. (2008), *Sprawozdanie z konferencji „Psychologia w bibliotece. Część II” zorganizowanej w dniu 4 kwietnia 2008 w ramach XIV Forum Bibliotekarzy Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przez Bibliotekę Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. Wydział Zamiejscowy w Chorzowie* [online] [dostęp: 2013-06-22]. Dostępny w World Wide Web: http://www.bg.polsl.pl/sprawozdania/spraw_2008_wsbcho-rzow_mlech.pdf.
- Lech M. (2009), *Wyjazd edukacyjny Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach do bibliotek węgierskich (20-24 maja 2009 roku)*. „Bibliotheca Nostra”, nr 2(18), s. 111–115.
- Lembas A. (2009), *Z krótką wizytą w bibliotekach węgierskich*. „Alma Mater”, nr 117, s. 47–48.
- Lis K. (2010), *„Sport, turystyka i rekreacja bibliotekarzy”. Sprawozdanie z konferencji*. „Dialogi Biblioteczne”, nr 2(6), s. 37–39.
- Lubojańska E., Olszowy E. (2012), *„Bibliotekarz obywatelem świata”*. Warsztaty

- językowe w Bibliotece Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu (Sosnowiec, 30 września 2011 r.). „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, nr 1(34), s. 211–214.
- Łakomy A., Bajor A., Swoboda I. (2008), *Informacja w świecie cyfrowym. XIII Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (Dąbrowa Górnicza, 3.03.2008 r.)*. „Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej”, T. 14, nr 1, s. 37–40.
- Łacka G. (2006), „Problematyka księgozbiorów klasztornych i kościelnych”. *Sprawozdanie z IX Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP w Katowicach*. „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, nr 1/2(22/23), s. 146–150.
- Łacka G. (2008), *Sprawozdanie z konferencji „Finanse bibliotek naukowych, a ochrona dóbr kultury” – Katowice 15.01.2009*. „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, nr 1/2(26/27), s. 188–192.
- Łacka G. (2014a), „Bezpieczeństwo w Bibliotece I”. *Konferencja na Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, (Chorzów, 31 stycznia 2014 roku)*. „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, nr 2(39), s. 235–240.
- Łacka G. (2014b), *Bibliotekarze w służbie człowieka i książki. Konferencja zorganizowana przez Bibliotekę Teologiczną Uniwersytetu Śląskiego, Bibliotekę Śląską w Katowicach, Federację Bibliotek Kościelnych FIDES oraz Sekcję Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w ramach XXXI Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach, (Katowice, 17 maja 2014 roku)*. „Nowa Biblioteka”, nr 2(15), w druku.
- Łacka G. (2015), *Kształcenie ustawiczne bibliotekarzy, czyli jak poszerzać perspektywę indywidualnego rozwoju – konferencja. (Katowice, 17 kwietnia 2014 r.)*. „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, nr 1(40), w druku.
- Łyżnik M., Cieślík U. (2007), *Sprawozdanie z wyjazdu służbowego w dniu 13 kwietnia 2007 r. [konferencja naukowa „Psychologia w bibliotece” w ramach X Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP]* [online]. [dostęp: 2013-06-22]. Dostępny w World Wide Web: http://www.bg.polsl.pl/sprawozdania/spraw_2007_wsbchorzow_ml.pdf.
- Majdosz S. (2012), *Sprawozdanie z wyjazdu studyjnego do bibliotek w Danii i Niemczech w dniach 2-7 grudnia 2011. „Podkarpackie Studia Biblioteczne”* [online]. nr 1 [dostęp: 2013-06-22]. Dostępny w World Wide Web: <http://psb.ur.edu.pl/sprawozdanie-z-wyjazdu-studyjnego-do-bibliotek-w-danii-i-niemczech-w-dniach-2-7-grudnia-2011>.
- Malinowska I. (2008), *Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych przy Zarządzie Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach*. Katowice. [praca licencyjna napisana pod kierunkiem dr hab. Teresy Wilkoń].
- Mamzer J., Świątczak J., Baran K. (2007), *II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Zarządzanie marketingowe w bibliotece”*. „Bibliotheca Nostra”, nr 4(12), s. 33–40.
- Marcol A. (2010), „Internetowe narzędzia budowania wizerunku nowoczesnej biblioteki”. *Relacja z warsztatów zorganizowanych przez Bibliotekę Wyższej Szkoły HUMANITAS w Sosnowcu. „Warsztaty Bibliotekarskie”* [online]. nr 3/4(35/36) [dostęp: 2013-06-22]. Dostępny w World Wide Web: www.pedagogiczna.edu.pl/warsztat/2010/3-4/100311.htm.
- Marcol A. (2011), „Bibliotekarz obywatelem świata” – warsztaty w Wyższej Szkole

- „Humanitas” w Sosnowcu. „Dialogi Biblioteczne”, nr 2(8), s. 42–43.
- Miezin E. (2013), *Sprawozdanie z wyjazdu studyjnego do bibliotek w Petersburgu, Tallinie i Rydze*. „Podkarpackie Studia Biblioteczne” [online]. nr 2 [dostęp: 2013-06-22]. Dostępny w World Wide Web: <http://psb.ur.edu.pl/sprawozdanie-z-wyjazdu-studyjnego-do-bibliotek-w-petersburgu-tallinie-i-rydze>
- Moszczyńska M. (2012), *Sprawozdanie z konferencji „Gdzie jesteś czytelniku? Rola i miejsce biblioteki w strategii i działalności uczelni wyższej”* (Gliwice, 29 września 2011 roku). „Bibliotheca Nostra”, nr 1(27), s. 110–113.
- Muc A. (2009), *Sprawozdanie z konferencji „Finanse bibliotek naukowych, a ochrona dóbr kultury”*. „Bibliotheca Nostra”, nr 1(17), s. 39–41.
- Muc A. (2012a), *Działania promocyjne kościelnych bibliotek naukowych na przykładzie Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*. „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, T. 98, s. 291–307.
- Muc A. (2012b), „Gdzie jesteś czytelniku? Rola biblioteki w strategii i działalności uczelni wyższej”. Konferencja (Gliwice, 29 września 2011 r.). „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, nr 1(34), s. 207–210.
- Musiał A., Zielińska A. (2009), „Technologie informacyjne w gospodarce opartej na wiedzy”. Relacja z konferencji. „Dialogi Biblioteczne”, nr 2(4), s. 37–38.
- Nycz A. (2009), „Słowa, słowa, słowa...”, czyli Rozmowa o dialogu. *Sprawozdanie z konferencji „Jak to powiedzieć? Dialog w bibliotece”*. „Bibliotheca Nostra”, nr 3/4(19), s. 80–82.
- Olszar H., Warzachowska B. (red.) (2009) *Biblioteki kościelne i klasztorne w Polsce. Historia i współczesność*. Katowice. [Zawiera m.in. sześć referatów wygłoszonych podczas konferencji pt. *Problematyka księgozbiorów klasztornych i kościelnych* (IX Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych, Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego w dn. 15 lutego 2007 r.)].
- Olszowy E. (2010), *Sprawozdanie z Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich „Prawo autorskie w bibliotekach”*, (Katowice, 24 lutego 2010). „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, nr 1/2(30/31), s. 224–227.
- Olszowy E. (2014a), *Bibliotekarze w służbie człowieka i książki. Konferencja zorganizowana przez Bibliotekę Teologiczną Uniwersytetu Śląskiego, Bibliotekę Śląską w Katowicach, Federację Bibliotek Kościelnych FIDES oraz Sekcję Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w ramach XXXI Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach* (Katowice, 17 maja 2014 roku). „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, nr 2(39), s. 245–248.
- Olszowy E. (2014b), *Rola biblioteki w zakresie parametryzacji uczelni*. XXVIII Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych przy Zarządzie Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach, (Częstochowa, 18 września 2013 r.). „Nowa Biblioteka”, nr 1(14), s. 217–222.
- Pacha M. (2010), „Sport, turystyka i rekreacja bibliotekarzy”. I Konferencja Naukowa (Katowice, 25 czerwca 2010 r.). „Bibliotheca Nostra”, nr 2(21), s. 97–100.
- Paruzel A. (2013), *Rola biblioteki w zakresie parametryzacji uczelni – 28 Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP*. „Bibliotheca Nostra”, nr 3(33), s. 170–172.
- Stachnik M. (2014), „Bezpieczeństwo w Bibliotece I” – konferencja w ramach XXIX

- Forum SBP - sprawozdanie. Chorzów 31 stycznia 2014 r. „Biblioteka i Edukacja. Elektroniczne czasopismo Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie”* [online]. nr 5 [dostęp: 2014-09-22]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.bg.up.krakow.pl/newbie/index.php/bie/article/view/77/77>.
- Stodulka G. (2008), *Sprawozdanie z konferencji „Informacja w świecie cyfrowym”*. „Bibliotheca Nostra”, nr 1(13), s. 42–47.
- Suchecka A., Szostak J., Molenda R. (2008), *Sprawozdanie z konferencji Informacja w świecie cyfrowym. „Biuletyn EBIB”* [online]. nr 4 (95) [dostęp: 2013-06-22]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nowyebib.info/2008/95/a.php?molenda>.
- Szaniewska K. (2006), *Sprawozdanie z konferencji naukowej w ramach VIII Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach*. „Bibliotheca Nostra”, nr 4(8), s. 21–22.
- Szołtysik K. (2011), *Biblioteka podróży. Wyjazdy edukacyjne bibliotekarzy do bibliotek europejskich. Sprawozdanie organizatora*. „Bibliotheca Nostra”, nr 1(23), s. 123–131.
- Urban B. (2005a), *Globalizacja informacji we współczesnym świecie. Seminarium w ramach III Forum Bibliotekarzy Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych przy Zarządzie Okręgu w Katowicach (Chorzów, 13 maja 2005 r.)*. „Przegląd Biblioteczny”, nr 3, s. 363–365.
- Urban B. (2005b), *Sekcja aktywnych bibliotekarzy na Górnym Śląsku*. „Biuletyn EBIB” [online]. nr 4(65) [dostęp: 2013-06-22]. Dostępny w World Wide Web: <http://ebib.oss.wroc.pl/2005/65/urban.php>.
- Urban B. (2005c), *Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych przy Zarządzie Okręgu w Katowicach*. „Przegląd Biblioteczny”, nr 3, s. 407–408.
- Warząchowska B. (2007), *IX Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach na temat: Problematyka księgozbiorów klasztornych i kościelnych*. „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne”, z. 2, s. 496–498.
- Warząchowska B. (2014), *Bibliotekarze w służbie człowieka i książki*. „Bibliotekarz”, nr 9, s. 40–42.
- Zganiacz J., Herich K. (2009), *Sportowe zmagania bibliotekarek Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. J. Lompy w Katowicach*. „Dialogi Biblioteczne”, nr 2(4), s. 5–6.
- Zioło K. (red.) (2008), *Miedzy IQ a empatią – dobry bibliotekarz to jaki? XI Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach*. Gliwice.
- Zioło K. (red.) (2012), *Gdzie jesteś czytelniku? Rola biblioteki w strategii i działalności uczelni wyższej. XXV Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich*. Gliwice.
- Ziółkowski D. (2007), *XI Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP w Katowicach*. „Bibliotheca Nostra”, nr 2(10), s. 43–45.

Maria Kycler

***A decade of education and training activities of the Academic Libraries Section
of the Polish Librarians' Association of the District Board in Katowice***

Summary

The article discusses the initiatives of the Academic Libraries Section, a professional organization that supports research, self-education and practical activities of the librarians in the Silesian voivodeship. It presents the different forms of skills' acquisition developed by the organization- conferences, seminars and workshops, study travels, and publishing of the librarian journal. The author emphasizes the integrative nature of the undertaken actions. The paper is complemented with the bibliography.

Keywords: Academic Libraries Section of the Polish Librarians' Association, conference activity; integration and cooperation of the Silesian academic libraries, librarians' professional activation, publishing activity, studies and workshops abroad

